

DOM

afsagt den 9. november 2009 af Vestre Landsrets 2. afdeling (dommerne Bjerg Hansen, Annette Dellgren og Henrik Estrup med domsmænd) i ankesag S-1441-09

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

født Dato 1970

(advokat Lars Henriksen, Åbyhøj

og

advokat Ebbe Mogensen, København)

Retten i Aalborg har den 8. juni 2009 afsagt dom i 1. instans (2-1589/2009).

Anklagemyndigheden har for landsretten nedlagt påstand om domfældelse af tiltalte for overtrædelse af straffelovens § 155, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3, idet tiltalen for landsretten er formuleret således:

” Tiltalte tiltales for overtrædelse af straffelovens § 155, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3, ved som offentlig beskikket forsvarer i en straffesag, uden politiets samtykke, til sin sigtede klient at have overleveret et notat med detaljerede resuméer af det materiale, som politiet havde tilvejebragt til brug for den pågældende straffesag, idet tiltalte den 4. oktober 2007 til sin klient Person uden politiets samtykke overleverede et 17 sider langt notat med detaljeret resumé af det modtagne materiale i straffesagen mod denne, herunder med gengivelse af vidners fulde navne, referater af de til politiet afgivne forklaringer samt resultater af politiets efterforskningskridt, hvilken fremgangsmåde ganske må sidestilles med overlevering af det modtagne materiale

uden politiets samtykke, alt hvorved tiltalte har misbrugt sin stilling til at krænke det offentliges ret.”

Anklagemyndigheden har således ikke gentaget tiltalen for ”i adskillige tilfælde” at have overleveret notater til klienter, ligesom der for landsretten ikke i tiltalen er henvist til bestemmelsen i retsplejelovens § 739.

Tiltalte, har påstået stadfæstelse.

Tiltalte har supplerende forklaret, at notatet er udarbejdet af en af hans medarbejdere. Den pågældende medarbejder var - i lighed med andre medarbejdere - informeret om retsplejelovens regler om videregivelse af oplysninger m.v. Det bliver medarbejderne altid oplyst om ved ansættelsen, og de gennemgår løbende disse regler på kontoret. Tiltalte havde en samtale med **Person**, efter at pålægget var ophævet. De talte om, hvorvidt **Person** skulle komme til Århus for at gennemgå materialet i sagen på tiltaltes kontor. Det syntes tiltalte ikke var så hensigtsmæssigt, idet der var 5 ringbind med dokumenter, og der var også mange dokumenter, der lå løst og ikke var bilageret. En gennemgang ville derfor have været meget tidskrævende, og **Person** ville også i den forbindelse få oplysninger, som måske ikke vedkom ham, f.eks. oplysninger om adresser på vidner. Han kunne også have gennemgået notatet med **Person**, men han fandt det mere hensigtsmæssigt at sende notatet til ham. Han har nogle gange prøvet at lade klienten gennemse sagens dokumenter på kontoret, men det har ikke altid fungeret så godt, og det har i visse tilfælde vist sig meget tidskrævende. Han gjorde ikke noget for at sikre sig, at **Person** ikke videregav notatet, for det kan han ikke - hverken juridisk eller rent praktisk. Han har også i andre store sagskomplekser ladet en medarbejder udfærdige et resume af sagen. Han så ikke selv notatet, inden det blev sendt til **Person**. Han sender ofte 40-50 breve pr. dag, og han har ikke mulighed for at gennemlæse al udgående post. Han stolede på, at medarbejderen havde overholdt retsplejelovens regler. Medarbejderen havde forinden i en mail i hovedtræk orienteret ham om indholdet, herunder at hun havde koncentreret sig om de oplysninger, der kunne være relevante for klienten, og han havde på den baggrund sagt, at det kunne sendes til klienten. Der var intet i sagen, der indikerede, at notatet ville blive misbrugt. Han var træt af det, da han erfarede, at notatet var ”kommet på afveje”, og hans kontor er derfor holdt op med at sende sådanne notater ud af huset. Han havde ikke drøftet med den medarbejder, der udfærdigede notatet,

at hun skulle anføre politirapportnumre. Når det er notater, der også skal bruges af ham, er det imidlertid hensigtsmæssigt, at der står rapportnumre på.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det pågældende resumé blev af [redacted] **Tiltalte** sendt til sin klient ved skrivelse af 4. oktober 2007.

På dette tidspunkt havde [redacted] **Tiltalte** ved skrivelse af 10. september 2007 fra Nordjyllands Politi fået meddelelse om, at et tidligere meddelt pålæg i medfør af retsplejelovens § 729 a, stk. 4, om ikke at videregive de oplysninger, som han som beskikket forsvarer havde modtaget fra politiet, nu var ophævet.

Den rejste tiltale mod [redacted] **Tiltalte** vedrører således ikke videregivelse af oplysninger i strid med et forsvarerpålæg, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 4, men derimod overlevering af det modtagne materiale til sigtede eller andre uden politiets samtykke, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3.

Efter sidstnævnte bestemmelses 3. punktum må forsvareren ikke uden politiets samtykke til sin klient overlevere politirapporter eller andet materiale, som forsvareren har modtaget fra politiet. Forsvareren må derimod gerne mundtligt give sin klient oplysning om materialets indhold, herunder i forbindelse med et møde med klienten oplæse eller genfortælle samtlige sagens bilag. Forsvareren må også i forbindelse med mødet med klienten lade klienten gennemse materialet, og klienten er ikke udelukket fra i forbindelse hermed at tage skriftlige notater. Derimod må forsvareren ikke overlevere klienten kopi eller afskrift af materialet eller dele heraf eller lade klienten skrive materialet af.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, 3. punktum, indeholder efter sin ordlyd og forarbejderne ikke noget forbud mod, at forsvareren (skriftligt) korresponderer med sin klient eller udarbejder et resumé af sagen til klientens brug. Disse skriftlige oplysninger må imidlertid ikke have et sådant omfang, at de reelt må sidestilles med en afskrift af det materiale eller dele heraf, som forsvareren har modtaget fra politiet.

Efter resuméets karakter og indhold og i overensstemmelse med [redacted] **Tiltaltes** forklaring lægges det til grund, at resuméet ikke i første række blev udarbejdet til brug for

klienten, men også skulle anvendes af [Tiltalte] i forbindelse med hans arbejde som beskikket forsvarer.

Det lægges efter [Tiltaltes] forklaring endvidere til grund, at det på det pågældende tidspunkt var praksis på hans kontor i større sager, at en klient kunne orienteres om sagens forløb ved fremsendelse af et sagsresumé, når et eventuelt forsvarerpålæg var blevet ophævet. Denne fremgangsmåde var begrundet bl.a. i et ønske om at spare ressourcer for både advokatkontoret og klienten.

Spørgsmålet bliver herefter, om denne fremgangsmåde i relation til det notat, som blev sendt til [Person], reelt må sidestilles med overlevering af en afskrift af det modtagne materiale.

Notatet er så omfattende og detaljeret, at det i hvert fald i relation til visse vidner må sidestilles med en afskrift af disse vidners forklaring, også selv om der ikke er tale om en ordret afskrift, men et resumé, der dog indeholder væsentlige dele af vidnets forklaring - med en lidt anden formulering af ordene end formuleringen i politirapporterne.

Formålet med bestemmelsen i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, 3. punktum, er efter forarbejderne at undgå en uønsket og ukontrollabel spredning af skriftligt materiale. Landsretten finder, at den pågældende fremgangsmåde med overlevering af et så fyldigt notat som sket rummer en væsentlig risiko for misbrug bl.a. i form af modtagerens videregivelse heraf til andre.

Landsretten finder herefter, at overleveringen af notatet må sidestilles med overlevering af en afskrift af dele af det modtagne materiale, og at overleveringen derfor er i strid med retsplejelovens § 729 a, stk. 3, 3. punktum.

5 voterende udtaler herefter:

Efter notatets indhold og oplysningerne om formålet med dets tilvejebringelse og fremsendelse til klienten er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at [Tiltalte] bevidst har søgt at omgå forbuddet i retsplejelovens § 729 a, stk. 3, og dermed har haft forsæt til at misbruge sin stilling til at krænke det offentlige ret, jf. straffelovens § 155.

Med denne begrundelse tiltræder vi, at [Tiltalte] er blevet frifundet.

I voterende udtaler:

Tiltalen vedrører straffelovens § 155. For at domfælde [Tiltalte] for overtrædelse af denne bestemmelse skal anklagemyndigheden efter bestemmelsens ordlyd godtgøre, at han har misbrugt sin stilling som forsvarer til at krænke det offentliges ret.

I retsplejelovens § 739 er der en bestemmelse om, at forsvareren bliver at anse efter straffelovens kapitel 16 (herunder § 155), hvis han eller hun har misbrugt sin stilling til at modarbejde sagens oplysning. Denne bestemmelse må - også selv om den ikke er gentaget i tiltalen for landsretten - i relation til muligheden for at straffe en forsvarer for misbrug af stillingen ses i sammenhæng med bestemmelserne i straffelovens kapitel 16, herunder § 155. Det er derfor ikke enhver overtrædelse af en forsvarers pligter efter retsplejelovens kapitel 66, der kan anses som en overtrædelse af straffelovens § 155, men der skal foretages en konkret vurdering af baggrunden for overtrædelsen og grovheden heraf.

Der er ikke oplysninger om, at notatet er misbrugt til at modarbejde sagens oplysning. Hertil kommer, at notatet ikke indeholder oplysninger, som [Person] ikke var berettiget til at få, og at notatet også er udarbejdet til [Tiltaltes] eget brug.

Under disse omstændigheder finder jeg, at det ikke er bevist, at [Tiltalte] ved overleveringen af notatet til [Person] har misbrugt sin stilling som forsvarer på en sådan måde eller krænket det offentliges ret på en sådan måde, at han derved har overtrådt straffelovens § 155.

Med denne begrundelse stemmer også jeg for at tiltræde, at [Tiltalte] er blevet frifundet.

Landsretten stadfæster herefter byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Bjerg Hansen

Annette Dellgren

Henrik Estrup